Y Don

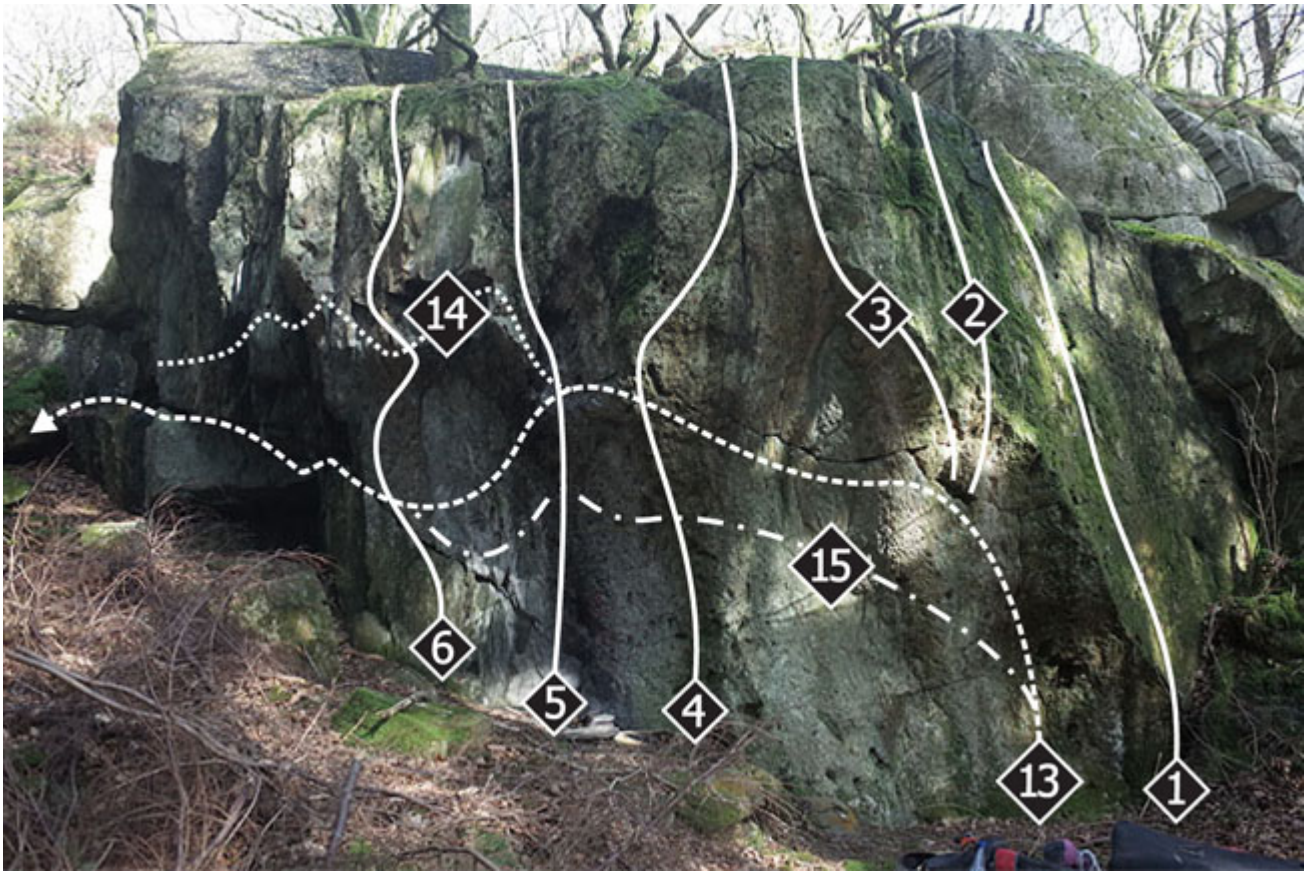

Mae llawer o goed conifferaidd ar ochr ddeheuol coedwig Braichmelyn. Mae'n ymddangos fel man annhebygol i ddod o hyd i graig bowldro, ac eto yng nghudd ymysg y pinwydd anferth ceir sgarp o graig folcanig. Mae llawer o'r sgarp yn doredig neu wedi ei orchuddio a gordyfiant, ond mewn rhai mannau y mae'n rhoi bowldero da iawn. Mae llawer o'r problemau yn rhai uchelgeilliol ac mae'r gorffeniadau yn aml yn fudr ac yn llawn llystyfiant felly gwnewch yn siŵr eich bod yn archwilio'r top cyn i chi ymrwymo! Er ei fod wedi mwynhau cryn dipyn o sylw pan gafodd ei ddatblygu gyntaf yng nghanol y 80au, mae'r blynyddoedd diwethaf wedi gweld rhannau o'r graig gordyfu eto.

Amodau: Mae natur gysgodol y graig yn ei gwneud yn ddewis da ar ddiwrnodau gwyntog, fodd bynnag, mae yna ychydig o anfanteision amlwg. Mae'n weddol araf i sychu ar ôl glaw ac y mae'n tryddiferu sylweddol mewn rhai mannau. Gall hefyd fod yn llawn gwybed ar nosweithiau haf.

Mynediad: O'r gilfan yn ymyl fynedfa'r parc carafanau Ogwen Bank ar yr A5 croeswch y ffordd a dilyn y llwybr dros drac hyd

at lannerch/cyffordd o ffyrdd a llwybrau coedwig. Trowch i'r dde a dilynwch y llwybr am 50m. Ychydig cyn y cam yn y llwybr (coed bedw arian), trowch i'r chwith a cherddwch i fyny at don arbennig o graig sy'n dynodi dechrau'r sgarp (ac yn rhoi'r graig ei enw).

1. 4C!
Y hollt llystyfiol ar y wal mwsoglyd i'r dde o *The Prow*. [Len Lovatt 80au]

2. 5A!
Dringwch yn syth i fyny o'r grafanc geg fawr ac i fyny'r wal fwsoglyd i'r dde o'r crib. [Len Lovatt 80au]

3. The Prow 6B!
Problem arbennig, Dringwch i fyny'r crib ar bocedi o'r gafael bwced i orffeniad uchelgeilliol. [Len Lovatt 80au]

4. Broken Wave 7A!
Dechrau 5m i'r chwith o'r broblem ddiwethaf ar grib swrth

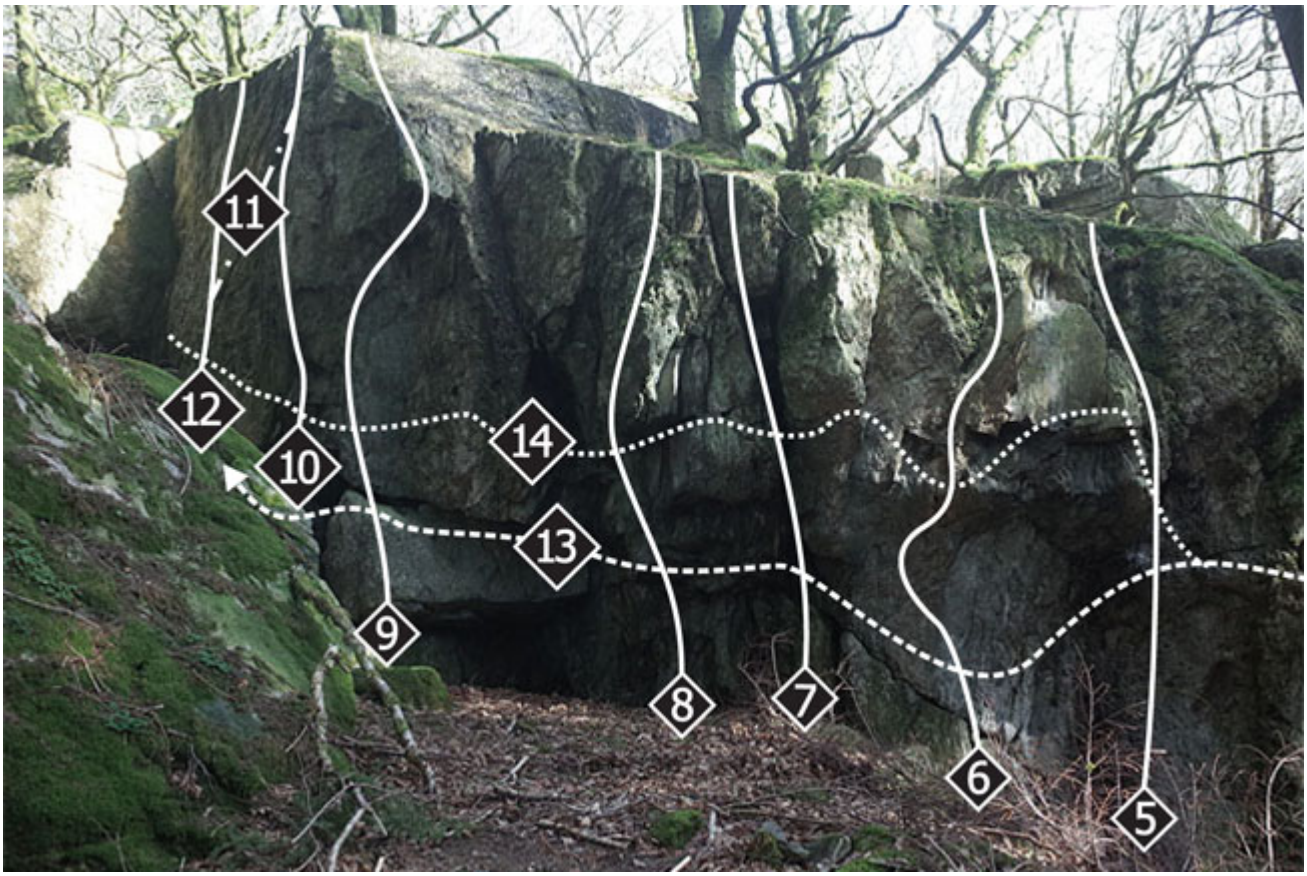
arall. O’r eistedd i ddechrau symud i fyny drwy’r llinell tramwyo gydag anhawster i gael pod yn uchel i fyny ar y dde. Gorffen yn uniongyrchol oddi yma. Mae’r dechreuad o’r sefyll yn 6C +. [Len Lovatt 80au]

5. 6A

Y nodwedd hollt/rhych crog gyda symudiad bar pen-glin amlwg. Gall yr anhawster cael hwb i 6B gyda’r *DOE Broken Wave*.[Len Lovatt 80au]

6. 7A

Llinell i’r chwith o’r nodwedd hollt/rhych. Dechreuwch o’r eistedd gan ddefnyddio’r crib chwith. Mae symudiadau anodd a phwerus yn arwain i fyny o gwmpas y gwefus y serthrwydd at yr asgell amlwg. 6C + o’r sefyll.

Mae’n bosibl ddringo’r rhych gul i’r dde o’r hollt mawr, ond mae’r glanfa graig gris ddim yn ei wneud yn apelgar iawn.

7. 5C!

Gwell osgoi'r hollt budr (am resymau amlwg) yn ystod cyfnodau glawog. Mae'r dechreuad o'r eistedd yn rhoi hwb radd i 6A.

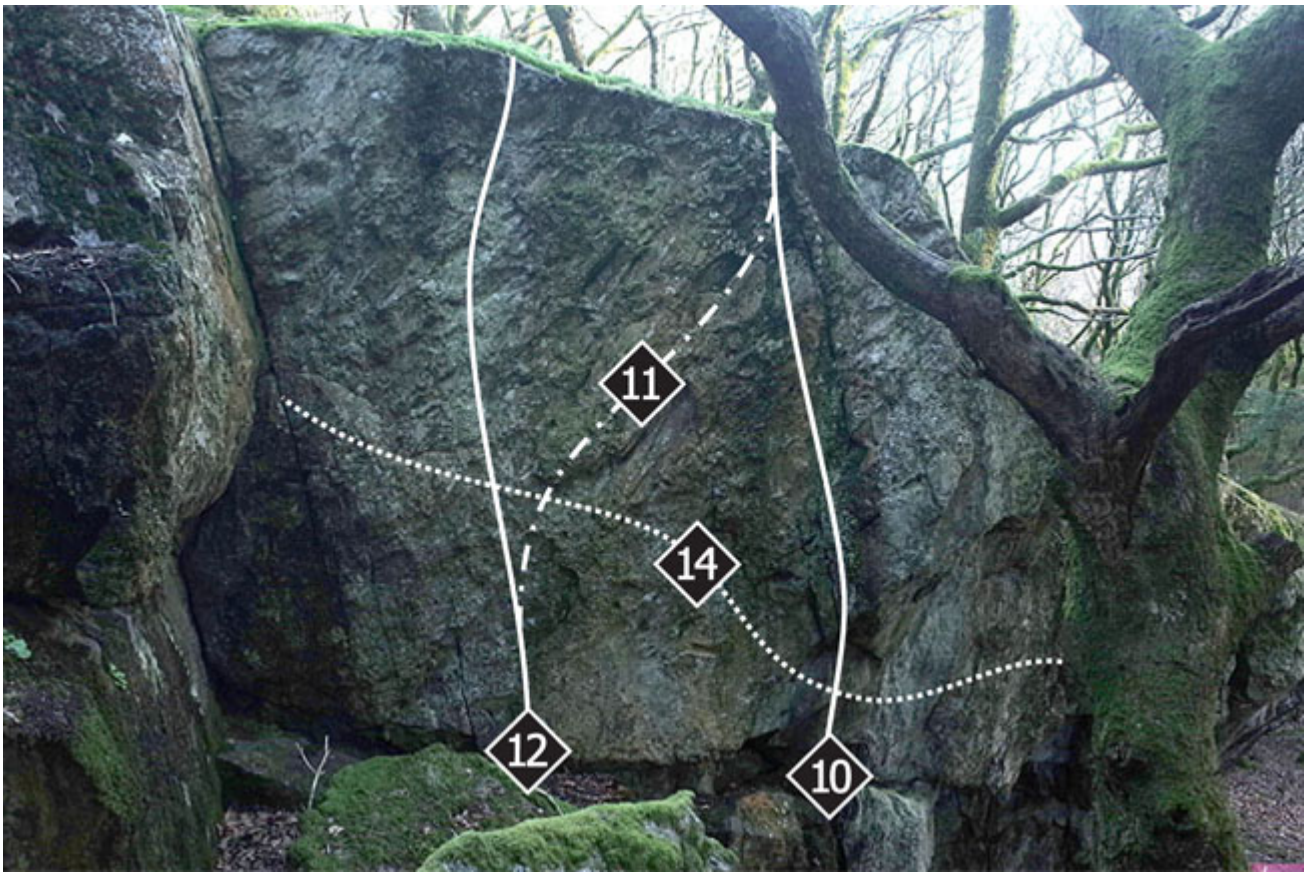
8. The Undercut 6A+! ☆

Problem serth sy'n ymosod y chwydd i'r chwith o Broblem 7. Dechrau o'r eistedd oddi ar orffwrdd llaw chwith, symud i fyny at afaelion gwell mewn rhych a dringo i fyny serth at orffeniad brawychus. [Len Lovatt 80au]

Mae'r rhych budr ar y chwith wedi cael ei dringo ond fel arfer mae'n rhy ffiaidd a llaith i fod yn werth chweil.

9. 6A! ☆ ☆

Dringwch yr asen amwys wedyn dilyn y tandoriadau i'r dde gyda hyder i mewn i orffeniad ychydig i'r chwith i ben y rhych budr. [Len Lovatt 80au]

10. 6B! ☆ ☆

Dringwch i fyny'r asen amwys yna dilynwch y llinell o holltau ysbeidiol hyd at orffeniad unigryw uchelgeilliol. [Len Lovatt

80au]

11. 6B!
Dechreuwch yng nghanol y wal yn unol â Wave Wall. Symud i fyny a thueddwch yn groeslinol tua'r dde i gwrdd ben y broblem flaenorol. [Paul Tunnicliffe 80au]

12. Wave Wall 6A+!
Dringwch i fyny ar ochdynnau a chrychion at boced sy'n dod a'r brig o fewn gafael. [Len Lovatt 80au]

13. Wave Traverse 6C
Tramwyiad hir a difyr o The Wave gyda dewis o orffeniadau posibl, gan gynnwys y gwreiddiol sy'n gwneud symudiad pontio allan i'r chwith. Dechreuwch o'r eistedd ychydig i'r chwith o'r crib dde o'r bwtres gyda ochdyn llaw dde da mewn poced fawr. Symud i fyny ac yn dilyn yr hollt tenau i fyny i'r chwith. Y bydd tandor is yn gymorth i sefydlu'n iawn i gyrraedd gafaelion ar waelod ar waelod y nodwedd hollt/rhych crog. I lawr tua'r chwith a defnyddio tandoriadau isel ac ochdynnau i gyrraedd yr hollt nesaf. Dilynwch y toriad isel o dan y chwydd i mewn i'r gornel ac yna i'r chwith allan. Ar ôl i chi gyrraedd yr ochdyn mawr o dan ddechrau Problem? cicio allan i'r chwith a phontio'r bwlch i gyrraedd y clogfaen bach ar ochr chwith y rhych. Gorffen i'r chwith, trosiglo allan ar y llech. Gall gorffeniad caletach a llai dymunol cael ei wneud drwy barhau i fyny i'r chwith a chroesi *Wave Wall*. [Len Lovatt 80au]

14. Wave Traverse High 7A
Fersiwn mwy eofn gyda rhai symudiadau grymus ar draws y rhan ganol. Dilynwch y gwreiddiol i mewn i'r nodwedd hollt/rhych ar grog, ond yn symud i fyny i ennill y pen-glin-bar. Ymestyn allan yn bell i'r chwith cyn gwneud slap tandor at afael mawr yn y rhych i'r dde o'r hollt nesaf. Gadw i fynd ar yr un uchder, yn y pen draw yn disgyn i lawr i'r ochdyn mawr ar y tramwyiad isel. Cymerwch eich dewis o'r amrywiol orffeniadau a

grybwyllir yn y disgrifiad *Wave Traverse Low*. [Len Lovatt 80au]

15. Wave Traverse Low 6C+

Fersiwn dilead sy'n aros yn isel ar yr hanner cyntaf o'r daith. gyda rhai symudiadau technegol dwys. Dechreuwch o'r eistedd yn unol â *Wave Traverse* ond ewch i'r chwith yn syth ac aros o dan y toriad tenau amlwg a defnyddio amrywiaeth o ochdynnau, tandor ac ati i gyrraedd yr hollt mawr ger y gris graig. Parhau gyda naill ai fersiwn neu'r llall o'r tramwyiad wedi hynny. [Len Lovatt 80au]

10m ymhellach ar hyd y sgarp ceir cilfach gysgodol.

Mae'r wal chwydd ar y dde yn llinell brosiect caled. Mae'r hollt crog/rhych ar ochr dde'r cribflaen crog yn rhoi brwydr eithaf anurddasol gyda chlo dwrn. Cafodd ei wneud yn wreiddiol fel rhan o gylchred esgidiau glaw a ddatblygwyd yn y 80au.

16. The Crest 8A+

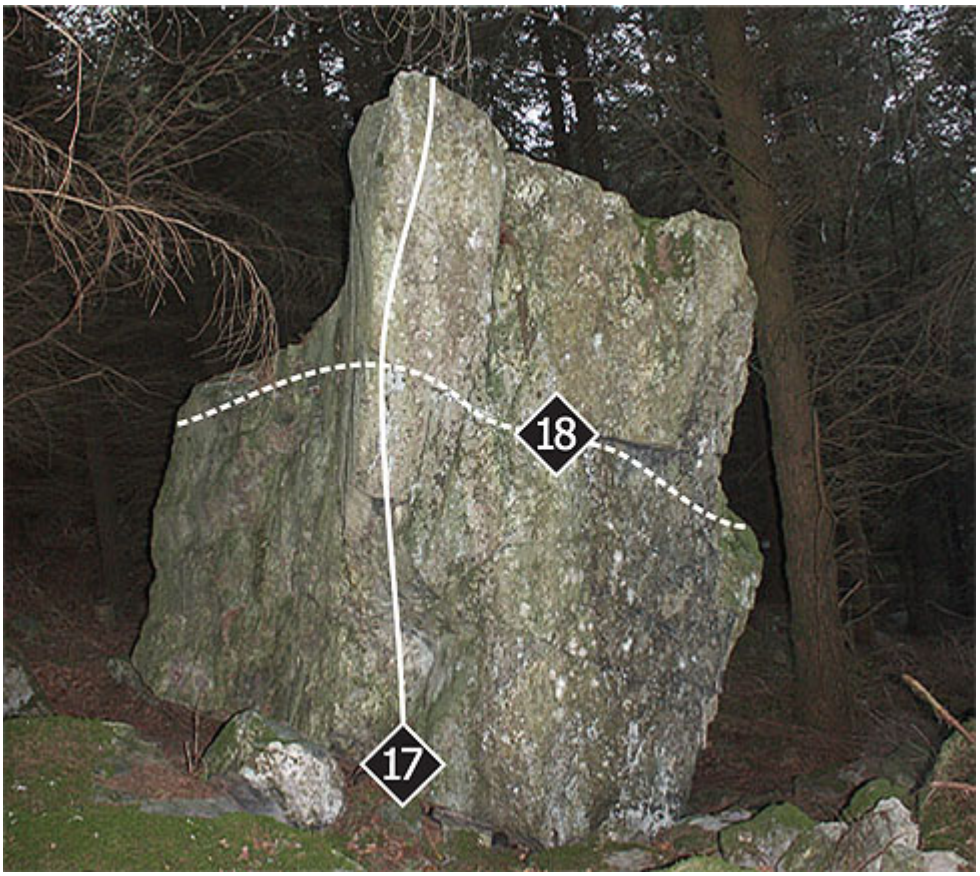
Mae'r cribflaen crog yng nghlwm yn y gilfach yn rhoi problem wych ac un sy'n teimlo'n rhyfeddol annibynnol. Y rheol dilead yw ni allwch gyffwrdd y waliau ochr cyfagos, ond oherwydd natur 'cloi mewn' y dilyniant nid yw hyn yn teimlo'n ddyfeisgar. Dechreuwch o'r eistedd gyda thandoriadau dwbl yng nghefn y to a thraed ar y wal gefn. Mae symudiadau mwnci ar ben i lawr yn arwain allan ac i fyny i'r cribflaen at orffeniad buddugoliaethus. [Dave Noden 02.10]

16a. The Crest Crouch Start 7C ★ ★

Roedd y cychwyn cyrcydol gwreiddiol yn tynnu ar gyda chrych amlwg i'r dde a phinsiad gwyrol i'r chwith; clampiwch a slapiwch eich ffordd i'r copa! [Adam Hocking 2008]

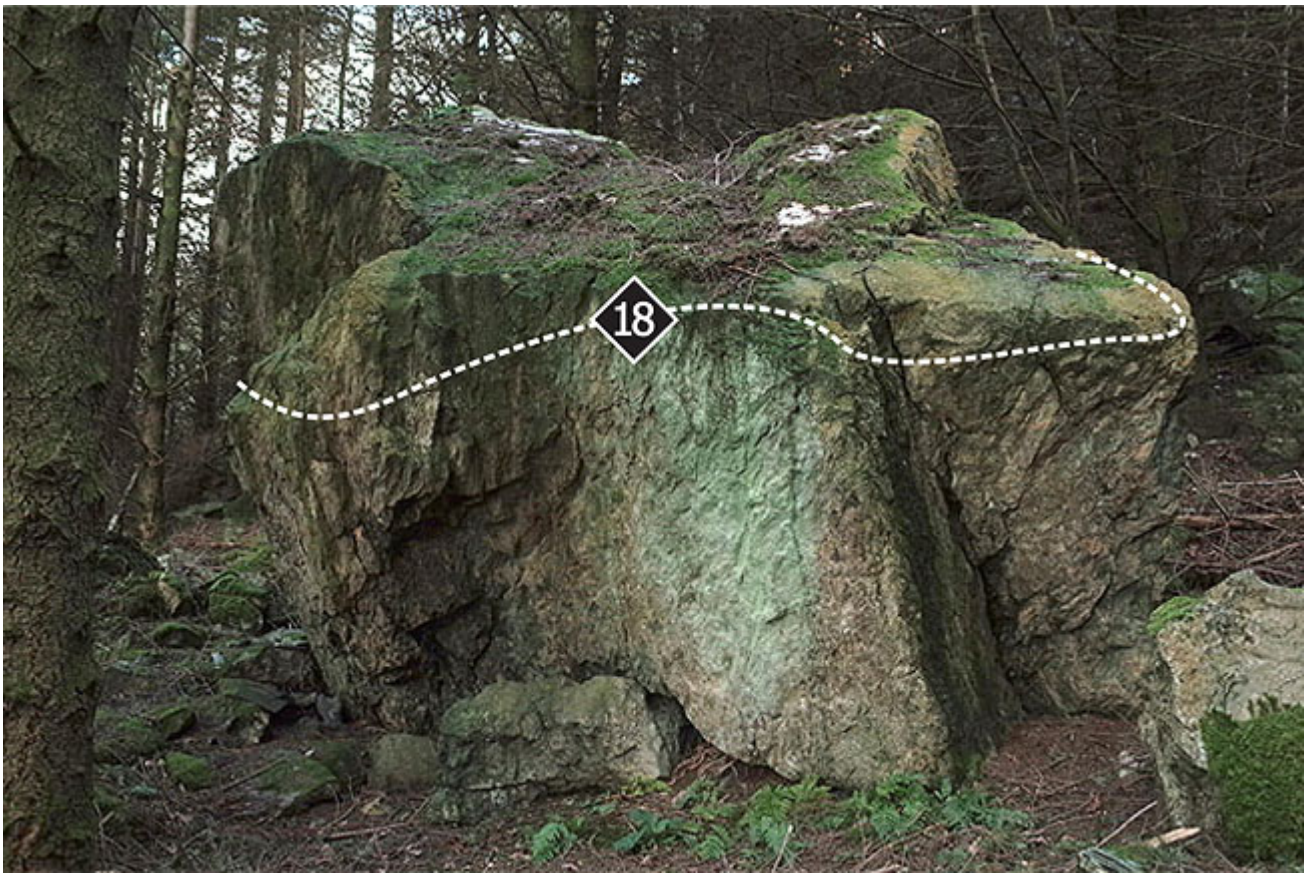
Mae'r wal letraws 10m i fyny ac i'r chwith yn safle i linell poced hanner weddus (dechrau mor isel ag y gallwch) a tramwyiad gwefus resymol.

25m ymhellach i'r chwith ceir bloc sy'n sefyll o dan y sgarp – mae hwn gydag ychydig o broblemau gwerth chweil.

17. 4B

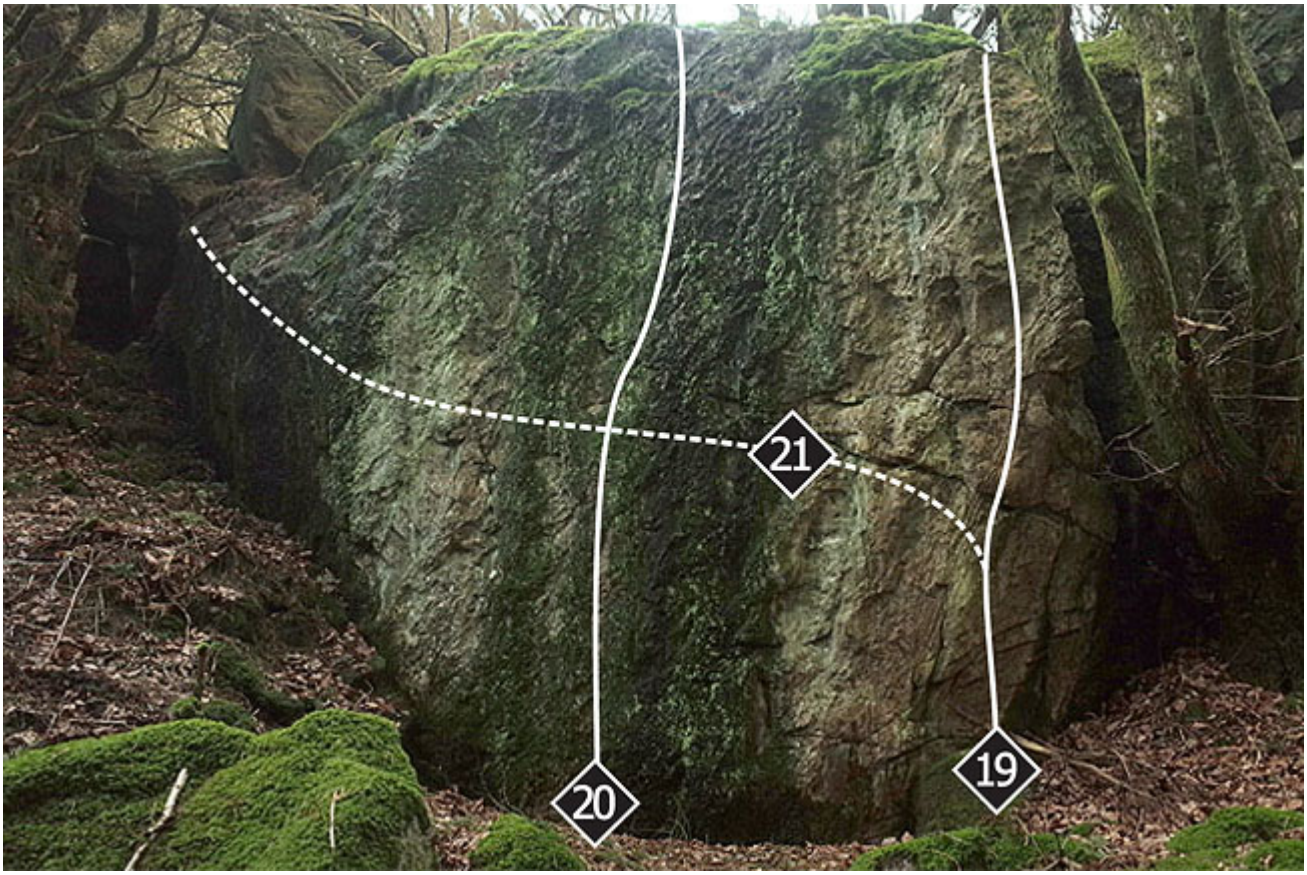
Y nodwedd crib amlwg ar ochr uchaf y clogfaen. [Len Lovatt 80au]

18. 6C

Mae’r daith rownd-y-bloc yn mynd i gyfeiriad gwrthglocwedd. Dechreuwch ar yr wyneb uchaf, symud heibio crib yna ewch i lawr ac o gwmpas ar y wyneb isaf serth lle mae’r darn craidd yn barod i’ch taflu i ffwrdd. [Len Lovatt 80au]

20m ymhellach, mae’r sgarp yn dod yn fwy amlwg gyda waliau mawr bob ochr i rigol.

19. 6A!

Mae’r crib ar ochr dde’r wal i’r dde o’r rhigol yn dda iawn. Cymerwch ofal ar y brig budr allan. [Len Lovatt 80au]

20. 6B+!

Mae’r llinell ganolog ar y wal mewn cyflwr llystyfiol ar hyn o bryd. Cywilydd gan ei fod yn rhoi problem ddeinamig da. [Len Lovatt 80au]

21. 6C+

Tramwyo’r wal dde-i-chwith a dal ati ar hyd y wal ar ochr y rhigol. Unwaith eto, problem dda sydd wedi cael ei hadennill gan natur. [Len Lovatt 80au]

Ar y wal chwith y rhigol, ceir ychydig mwy o broblemau. Ewch i lawr yn ofalus via y goeden marw.

22. 6A+

Dechreuwch o’r eistedd ychydig i’r chwith o’r hen goeden. Dringwch allan tua’r chwith i gyrraedd sil da ac yna’r brig llawn llystyfiant.

23. 6A+

Mae’r crib chwith y ceunant yn eithaf eofn os yn ei gymryd yn syth. Ateb arall yw pontio a symudiad pwyso ar ei ymyl chwith. [Len Lovatt 80au]

I’r chwith mae dwy linell hollt a chrib. Mae’r rhain yn edrych yn dda, ond mae’r lanfa fwdlyd yn goleddu i ffwrdd yn frawychus ac mae’r brig llawn llystyfiant. Draw yn y gornel ar y chwith mae yna wal ar osgo arall gyda glanfa well a brig glanach.

24. Pebble Wall 7B ★ ★

Problem cipio anobeithiol a ddringwyd gan seren dringo ymweld. Cymerwch y garreg enwog gyda'ch dde, pŵerwch i fyny at afaelion gwell a chadwch i dynnu am y brig. [Jerry Moffatt 90s]

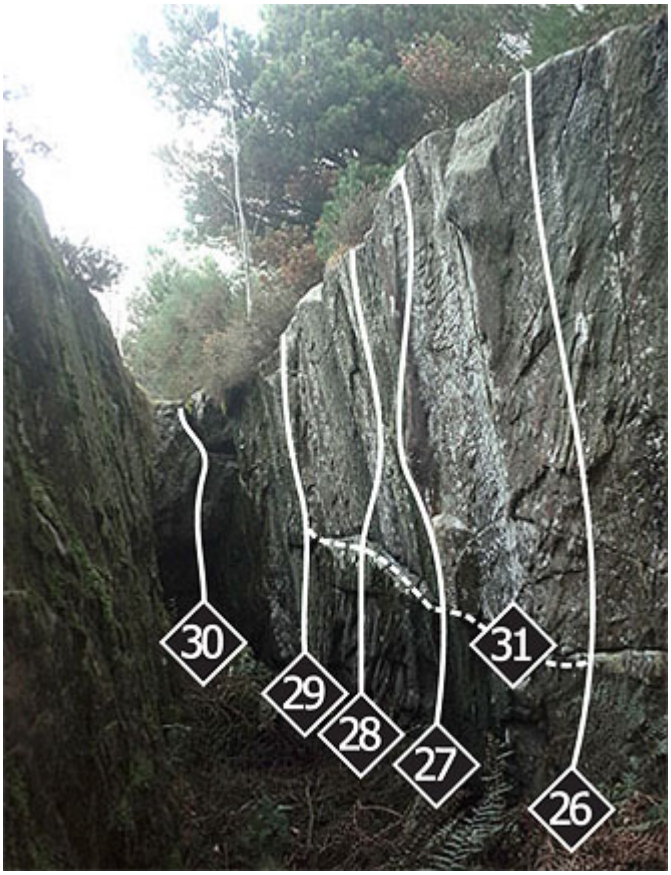
Yr Agen Cudd

Wedi'i leoli yn union y tu ôl i Pebble Wall mae hollt trawiadol ar graig lyfnach. Mae'n cymryd ychydig o ddyddiau i sychu allan ar ôl glaw trwm ac mae'n well gyda nifer o badiau a gwyliwr gan fod y lanfa yn cymysgu iawn. Er mwyn cyrraedd, gerddwch i fyny'r rhigol ar y dde o'r Problem 23 a gwasgwch drwy'r dagfa clogfeini yn ei ben.

25. 6B+

Y crib dde o ddechreuad o’r eistedd lletchwith. [Calum Muskett 09.11]

26. Trench Fever 7C+

DOE dwys a thechnegol sy'n ymosod y llinell hollt denau ar ochr dde wal cefn serth y coridor. Mae'r fersiwn sefyll i fyny yn mynd tu 7A+. [Pete Robins 13.02.12]

27. 6C

Symudwch i mewn i'r hollt o'r chwydd ar y dde. Mae symudiad lletchwith a denau yn dod â'r brig o fewn cyrraedd ac ymadael uchelgeilliol.

28. 7A

Dechrau o'r hongian yn ar y ramp trosiglwch i fyny i mewn i'r hollt a gwneud symudiad anodd i sefyll i fyny ar y ramp a chyrraedd gorffeniad brawychus. [Calum Muskett 09.11]

29. Groovy Number 6C+

Dringwyd y rhych drwy ddilyniant nodedig. Dechreuwch wrth hongian o'r ramp o dan y rhych. [Calum Muskett 09.11]

30. Frog Leap 7A+

Mae'r gordo cudd, i mewn ar yr ochr chwith yr Agen yn rhoi problem ryfeddol o dda. Mae rheol dilead, sef osgoi'r waliau ochrol. O'r tandoriadau yn y cefn ymestynnwch o gwmpas at afael da ar gyfer eich llaw dde. Gwnewch symudiad pwerus i grych ar gyfer eich chwith a deino gyfer y grafanc. Gorffen yn hawdd. [Calum Muskett 09.11]

31. Hidden Cleft Traverse 7A

Dechrau i'r dde eithaf ar grych trionglog gwastad y tu hwnt i'r chwydd. Mae symudiad cychwynnol anodd yn dod â gafaelion sy'n gwella wrth symud ymlaen ar y ramp, tramwyo ar hyd hyn i orffen i fyny *Groovy Number*. [Calum Muskett 09.11]

I lawr ac i'r chwith o Pebble Wall mae clogfaen unigol deniadol.

32. 6C

Gall dolennu'r clogfaen yn y ddau gyfeiriad. Cafodd ei dramwyo yn wreiddiol gwrth glocwedd, gan ddechrau ar yr ochr llechog uchaf, ond mae'r daith glocwedd yr un mor dda ac efallai yn

anoddach os dechreuwyd yn isel ar grib dde’r wyneb isaf. [Len Lovatt 80au]